

MFA audit: sterrensysteem voor maatschappelijk rendement

Brede scholen, cultuurhuizen, sport- of welzijnsclusters... De afgelopen jaren zijn veel maatschappelijke voorzieningen gerealiseerd. Vaak met de inzet van extra middelen. De vraag dringt zich op of die middelen wel in de goed verhouding staan met de maatschappelijke opbrengst. Leveren al die (dure) MFA's de samenleving wel genoeg op?

Tekst Margot Icking en Marc van Leent

Kenmerkend voor MFA's is dat het voorzieningen betreft waarin meerdere partijen een gemeenschappelijk doel nastreven. Ook kenmerkend is de verwachting dat deze maatschappelijke centra 'iets extra's' opleveren in de sfeer van samenwerking, veiligheid, participatie, sociale cohesie en dergelijke. Onduidelijk is in hoeverre deze 'extra's' worden behaald. Nametingen zijn buitengewoon schaars. Wellicht ontbreekt het aan een adequate systematiek daarvoor. Ook een duidelijk referentiekader ontbreekt; wat mag je wel en niet van MFA's verwachten? Daarom heeft het MFA Lab het initiatief genomen voor het ontwikkelen van een MFA audit. Een systematiek om het maatschappelijk rendement van dergelijke centra eenduidig te beoordelen en te vergelijken.

Doelstelling

Gemeenten, woningcorporaties en andere partijen investeren jaarlijks veel tijd en geld in maatschappelijke centra. Denk hierbij niet alleen aan (onrendabele) investeringen maar ook aan bijdragen in de exploitatie. Dit doen zij om bepaalde beleidsmatige doelstellingen te behalen, om een maatschappelijk en/of financieel resultaat te behalen. Maar komt daarvan iets terecht? De MFA audit moet hierin inzicht bieden; de MFA audit moet antwoord geven op vragen als:

- Wat waren de oorspronkelijke plannen en wat is daarvan terecht gekomen?
- Wat betekent deze voorziening voor de wijk/buurt en haar inwoners?
- Hoe doet deze voorziening het ten opzichte van andere, vergelijkbare centra?

Centraal in deze systematiek staat het meten, beoordelen en vergelijken van het maatschappelijk rendement van maatschappelijke centra. De ambitie is om deze audit te laten uitgroeien tot dé systematiek in Nederland voor het beoordelen en vergelijken van het maatschappelijke rendement van centra met een publieke functie.

Performance

In de MFA audit wordt een onderscheid gemaakt tussen de maatschappelijke, de operationele en de professionele performance van een voorziening. De maatschappelijke performance meting richt zich op het beoordelen van de effecten op leefbaarheid, sociale cohesie of populariteit van een buurt of wijk. Met de operationele performance meting worden 'harde resultaten' als bezettingsgraad, exploitatiere resultaat en het aantal bezoekers in kaart gebracht. De professionele performance meting brengt ten slotte de organisatie zelf in kaart. Hierbij gaat het om zaken

MFA: xxxxxxxxxxxxxx	JAAR: 20XX
Maatschappelijke performance	☐ ☐
Operationele performance	☐ ☐ ☐ ☐
Professionele performance	☐ ☐ ☐

als dienstverlening, samenwerking en uitstraling. Streven is deze beoordeling te vertalen in een tastbare score. Dan krijgen we sterren voor multifunctionele accommodaties (zie illustratie).

Doelgroepen

Voor wie is audit op eerste plaats bedoeld? Concreet gaat het om gemeenten en woningcorporaties die tijd en geld in investeren en die deze investeringen willen evalueren en verantwoorden. Daarnaast gaat het om partijen die activiteiten aanbieden of de exploitatie verzorgen en inzicht willen in hun prestatie en de verbetermogelijkheden die zich voordoen.

De MFA Audit mag geen tijdrovende en kostbare zaak worden. Er wordt daarom naar een compacte en gestandaardiseerde opzet gestreefd. Dat komt ook de vergelijkbaarheid ten goede. Een gemeente is dan bijvoorbeeld in staat alle door haar gefinancierde MFA's onderling te vergelijken.

Beoordelen: meer dan cijfers verzamelen

Een audit omvat in beginsel het inventariseren en analyseren van beschikbare data, voeren gesprekken met sleutelspelers, houden van enquêtes onder bezoekers en omwonenden en bezoek aan de accommodatie door een deskundig panel. Dit panel komt uiteindelijk tot een afgewogen oordeel waarin zowel de 'harde' cijfers als 'zachte' indrukken meegenomen worden. Gesprek tussen panel en stakeholders is het 'hoogtepunt' van de audit. Dit gesprek moet niet alleen karakter hebben van een beoordeling maar moet ook een leerzame ervaring zijn. Behalve een audit voor de gebruiksfase wordt ook een audit voor de planfase ontwikkeld. Want in die fase moeten immers de doelstellingen helder worden. Anders valt er later niets te beoordelen.

Hoe nu verder?

Ontwikkeling van MFA Audit is een interactief proces waarbij experts en partijen uit het veld betrokken zijn. Er is inmiddels een klankbordgroep van bij elkaar vijftien gemeenten en woningcorporaties actief. Deze groep denkt mee over de opzet van de audit en reikt pilotprojecten aan zodat de audit daadwerkelijk getest kan worden. De pilots zullen rond zomer 2010 van start gaan. ◀

MFA Lab

Het MFA Lab is een initiatief van de Wijkplaats en Tom de Haas Consultancy. Het is een ontwikkelplatform waarop partijen in het veld samen met experts exploitatieformules voor multifunctionele accommodaties ontwikkelen. Deze formules worden getoetst aan concrete casussen die door betrokken partijen worden ingebracht. Centrale uitgangspunten zijn: gastvrijheid, ondernemerschap en verbinding met de wijk. De exploitatieformules worden in het MFA Lab op de volgende thema's uitgewerkt: marketing en communicatie, gastvrijheid en horeca, informatietechnologie, personeel en organisatie, financiën (business case). In Schooldomein wordt periodiek verslag gedaan van de resultaten uit het lab. Kijk voor meer informatie op www.mfa-lab.nl.